

Suvestinė redakcija nuo 2015-09-01 iki 2015-10-31

Istatymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [72-2489](#), i. k. 1041010ISTA0IX-2152

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR
TAIKymo
ĮSTATYMAS**

2004 m. balandžio 22 d. Nr. IX-2152
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso patvirtinimas
Šiuo Įstatymu Seimas patvirtina Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksą.

2 straipsnis. Geležinkelių transporto kodekso įsigaliojimas
Geležinkelių transporto kodeksas įsigalioja 2004 m. gegužės 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1596](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5704](#) (2011-10-08)

3 straipsnis. Kitų įstatymų ir teisės aktų galiojimas

1. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuojantys kiti įstatymai ir teisės aktai, galioję Lietuvos Respublikoje iki Geležinkelių transporto kodekso įsigaliojimo, galioja tiek, kiek neprieštarauja Geležinkelių transporto kodeksui, išskyrus atvejus, kai Kodeksas pirmenybę suteikia kitų įstatymų normoms.

2. Šis straipsnis netaikomas Lietuvos Respublikos dvišaliams ir daugiašaliams susitarimams dėl tarptautinio susisiekimo geležinkeliais.

4 straipsnis. Geležinkelių transporto kodekso taikymas

1. Geležinkelių transporto kodeksas taikomas santykiams, atsirandantiems iš naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra, geležinkelių infrastruktūros valdymo, naudojimo ir disponavimo ja, keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo Lietuvos Respublikos geležinkelių transportu, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis. Kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nurodytiems santykiams taikomi tiek, kiek šis Kodeksas nenustato kitaip.

2. Neteko galios nuo 2011-10-08.

3. Geležinkelių transporto kodeksas netaikomas siauriesiems geležinkeliams (600 mm ir 750 mm pločio vėžė).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1596](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5704](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-236](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2243](#) (2013-05-07)

4¹ straipsnis. Atsakomybė už Geležinkelių transporto kodekso pažeidimus

Geležinkelių transporto kodeksą pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [XII-236](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2243](#) (2013-05-07)

5 straipsnis. Teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksui, netenka galios Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodeksas (*Žin.*, 1996, Nr. 59-1402; 1998, Nr. 105-2896; 2002, Nr. 74-3143).

6 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, įsigaliojus šiam Įstatymui, peržiūri geležinkelių transporto veiklą reglamentuojančius galiojančius teisės aktus, nustato, ar

tikslinga juos pripažinti netekusiais galios, ar keisti, ir, jei reikia, parengia atitinkamų teisės aktų projektus ar juos patvirtina.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

LAIKINAI EINANTIS
RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIGAS

ARTŪRAS PAULAUSKAS

PATVIRTINTA
2004 m. balandžio 22 d.
įstatymu Nr. IX-2152

LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO K O D E K S A S

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Kodekso paskirtis

1. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas nustato geležinkelių transporto veiklos sąlygas, reikalavimus geležinkelių transporto darbuotojams ir reglamentuoja santykius, atsirandančius iš keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo Lietuvos Respublikos geležinkelių transportu.

2. Šio Kodekso nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio Kodekso priede.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

2 straipsnis. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuojantys teisės aktai

1. Geležinkelių transporto veiklą reglamentuoja šis Kodeksas, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai.

2. Tarptautiniams keleivių ir bagažo, krovinių vežimams šis Kodeksas taikomas tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos dvišaliai ar daugiašaliai susitarimai dėl tarptautinio susisiekimo geležinkeliais.

3 straipsnis. Pagrindinės šio Kodekso sąvokos

1. **Europos Sąjungos valstybė narė** – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė arba kita Europos ekonominės erdvės valstybė.

2. **Geležinkelio įmonė (vežėjas)** – licencijuota įmonė (juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos filialas), kurios veikla yra teikti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo geležinkelių transportu vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas ir užtikrinti trauką, taip pat įmonė (juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos filialas), kuri užtikrina tik trauką.

3. **Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija** – teisės aktų nustatyta tvarka geležinkelio įmonei (vežėjui) išduotas dokumentas, kuriuo pripažįstama jos, kaip geležinkelio įmonės (vežėjo), kompetencija.

4. **Geležinkelio kelias** – inžinerinis statinys, kurį sudaro žemės sankasa, viršutinė kelio konstrukcija (antpilo sluoksnis, pabėgiai, bėgiai) ir kiti inžineriniai įrenginiai.

5. **Geležinkelių infrastruktūra** – geležinkelio keliai, kiti statiniai, geležinkelių infrastruktūros objektų užimama žemė, įranga ir įrenginiai, būtini geležinkelių transporto eismui organizuoti ir valdyti bei geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti.

6. **Geležinkelių infrastruktūros valdytojas** – juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos filialas (toliau – juridinis asmuo) ar fizinis asmuo, teisėtu pagrindu valdantis geležinkelių infrastruktūrą.

7. **Geležinkelių linija** – geležinkelio keliai, jungiantys geležinkelio stotis ar geležinkelio stotis ir valstybės sieną.

8. **Geležinkelių tinklas** – visa geležinkelių infrastruktūra.

9. **Geležinkelių transportas** – ūkio dalis, skirta viešiesiems ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams geležinkeliais vežti, manevruoti ir (ar) važiuoti į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos.

10. **Geležinkelių transporto objektas** – geležinkelių infrastruktūros elementas, keleivių, bagažo ir krovinių terminalas, su juo susijęs statinys ir įrenginys, kuris gali būti atskirtas nuo geležinkelių infrastruktūros kito elemento ir savarankiškai funkcionuoti, taip pat geležinkelių riedmenys.

11. **Geležinkelių transporto veikla** – keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimas geležinkeliais, geležinkelių infrastruktūros valdymas, plėtra ir priežiūra, remontas, taip pat kita veikla, tiesiogiai susijusi su geležinkelių infrastruktūra, keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu.

12. **Keleivių, bagažo vežimas geležinkelių transportu** – keleivių, bagažo vežimas traukiniais iš pradinės geležinkelio stoties į galinę geležinkelio stotį.

13. **Keleivių, bagažo vežimo tarptautiniais maršrutais paslauga** – keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys su visais traukinio vagonais kerta mažiausiai vienos Europos Sąjungos valstybės narės sieną, net jeigu traukinys buvo perdarytas, o jo dalys yra skirtingos kilmės ar paskirties, ir kurios pagrindinis tikslas yra vežti keleivius, bagažą tarp geležinkelio stočių, esančių skirtingų valstybių teritorijose.

14. **Keleivių, bagažo vežimo vietiniais maršrutais paslauga** – keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys nekerta Europos Sąjungos valstybės narės sienos.

15. **Konteineris** – daugkartinė standartinė priemonė kroviniams saugiai vežti, pritaikyta mechanizuotai pakrauti ir iškrauti.

16. **Krovinių vežimas geležinkelių transportu** – krovinių ir tuščių vagonų vežimas traukiniais iš pradinės geležinkelio stoties į galinę geležinkelio stotį.

17. **Krovinių vežimo tarptautiniais maršrutais paslauga** – krovinių vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys su visais traukinio vagonais kerta mažiausiai vienos Europos Sąjungos valstybės narės sieną, net jeigu traukinys buvo perdarytas, o jo dalys yra skirtingos kilmės ar paskirties.

18. **Krovinių vežimo vietiniais maršrutais paslauga** – krovinių vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys nekerta Europos Sąjungos valstybės narės sienos.

19. **Manevravimas** – geležinkelių riedmenų judėjimas, kai geležinkelio stoties geležinkelio keliuose ir privažiuojamuosiuose geležinkelio keliuose formuojami sąstatai, geležinkelių riedmenys stumiami į krovos, tikrinimo, parangos, remonto, stovėjimo vietas ir iš jų į geležinkelio stoties geležinkelio kelius, taip pat kai geležinkelių riedmenys į šias vietas ir iš jų yra traukiami.

20. **Nacionalinės eismo saugos taisyklės** – visi Lietuvos Respublikos teisės aktai ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo dokumentai, nustatantys geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus ir taikomi geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir daugiau negu vienai įmonei.

21. **Privažiuojamasis geležinkelio kelias** – krovinių siuntėjo (gavėjo), geležinkelių riedmenų remonto ir kitų įmonių veiklai vykdyti skirtas geležinkelio kelias, tiesiogiai ar per kitus privažiuojamuosius geležinkelio kelius sujungtas su viešąja geležinkelių infrastruktūra.

22. **Rinkliava už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas** – geležinkelio įmonių (vežėjų) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui mokamas užmokestis už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas, kurios yra būtinos geležinkelio įmonėms (vežėjams), kai jos teikia keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas, ir kurios yra nurodytos Vyriausybės patvirtintose Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėse.

23. **Tranzitas** – krovinių, kurie neiškraunami ir nepakraunami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, ar keleivių, kurie neišlaipinami ir neišlaipinami

Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, vežimas per Lietuvos Respublikos teritoriją.

24. **Trauka** – lokomotyvų, elektrinių ir dyzelinių traukinių sukuriama traukiamoji jėga.

25. **Traukinio linija** – maršrutas, kuriuo traukinys nustatytu laiku gali važiuoti tarp skirtingų geležinkelio stočių ar geležinkelio stoties ir valstybės sienos.

26. **Traukinys** – sudarytas ir sukabintas vagonų sąstatas su vienu ar keliais veikiančiais lokomotyvais, taip pat važiuojantis lokomotyvas ar kiti savaeigiai geležinkelių riedmenys, turintys reikiamus signalus ir numerį.

27. **Viešojo geležinkelių infrastruktūra** – Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausanti geležinkelių infrastruktūra, skirta viešiesiems ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti, manevruoti ir (ar) važiuoti į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos.

28. **Viešojo keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu paslauga** – viešiesiems poreikiams tenkinti reikalinga keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu paslauga.

29. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumas** – galimybė traukinių eismo grafike numatyti traukinio linijas, kurios gali būti skirtos geležinkelio įmonei (vežėjui) tam tikroje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje naudotis tam tikrą laikotarpį.

30. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatai** (toliau – Tinklo nuostatai) – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo parengtas ir išleistas informacinis leidinys, kuriame aprašyta viešojo geležinkelių infrastruktūra, naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygos ir procedūros. Šie nuostatai nuolat atnaujinami ir prireikus keičiami.

31. **Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas** – šio Kodekso 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta įmonė, teisėtai valdanti ir prižiūrinti viešąją geležinkelių infrastruktūrą bei teikianti su tuo susijusias paslaugas geležinkelio įmonėms (vežėjams) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms.

32. Kitos šiame Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Transporto veiklos pagrindų įstatyme, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 913/2010).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1604](#), 2015-04-09, paskelbta TAR 2015-04-15, i. k. 2015-05813

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

4 straipsnis. Geležinkelių transporto veiklos principai

Geležinkelių transporto veiklos principai yra šie:

1) viešosios geležinkelių infrastruktūros prieinamumas lygiomis teisėmis ir nediskriminacinėmis sąlygomis Europos Sąjungos valstybėse narėse įsteigtoms ir teisės aktų nustatyta tvarka sertifikuotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams);

2) sąžininga konkurencija su kitomis transporto šakomis;

3) geležinkelio įmonių (vežėjų) savarankiškumas tvarkant administracinius, ekonominius, buhalterinius ir vidaus kontrolės reikalus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

4¹ straipsnis. Geležinkelių transporto veiklos apskaitai keliami reikalavimai

1. Geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo atskirai tvarkyti šioje dalyje nurodytų veiklos rūšių apskaitas, sudaryti atskiras pelno (nuostolių) ataskaitas ir balansus:

1) krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimo ir su šių paslaugų teikimu susijusios veiklos;

2) keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimo ir su šių paslaugų teikimu susijusios veiklos.

2. Atskiros pelno (nuostolių) ataskaitos ir balansai skelbiami viešai Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta tvarka.

3. Specialūs viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų apskaitos reikalavimai nustatyti 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančiame Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007) ir šio Kodekso 12 straipsnio 4 dalyje.

4. Specialūs viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo apskaitos reikalavimai nustatyti šio Kodekso 23 straipsnio 2 ir 8 dalyse.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

5 straipsnis. Geležinkelių transporto objektų nuosavybė

1. Viešoji geležinkelių infrastruktūra yra Lietuvos valstybės nuosavybė. Viešoji geležinkelių infrastruktūra neprivatizuojama.

2. Kiti geležinkelių transporto objektai nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos valstybei, savivaldybėms, Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims.

6 straipsnis. Neteko galios nuo 2013-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

ANTRASIS SKIRSNIS

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS

7 straipsnis. Geležinkelių transporto viešojo administravimo subjektai

1. Geležinkelių transporto viešąjį administravimą vykdo Susisiekimo ministerija, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba.

2. Neteko galios nuo 2013-07-01.

3. Susisiekimo ministerija:

1) formuoja geležinkelių transporto politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;

2) organizuoja geležinkelių transporto strateginių objektų kūrimo, modernizavimo ir plėtros, eismo saugos ir aplinkosaugos programų rengimą ir įgyvendinimą;

3) koordinuoja tarptautinius ryšius geležinkelių transporto srityje, pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

4) pagal savo kompetenciją leidžia teisės aktus geležinkelių transporto klausimais;

5) atlieka kitas šiame Kodekse ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos:

1) įgyvendina geležinkelių transporto politiką;

2) prižiūri, kaip juridiniai ir fiziniai asmenys laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, kitų teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto eismo saugos klausimus, reikalavimų;

3) išduoda geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijas, prižiūri, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų, prireikus sustabdo ir panaikina šių licencijų galiojimą;

4) išduoda saugos sertifikatus, suteikia įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje;

5) skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus geležinkelio įmonėms (vežėjams);

6) nustato rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžius;

7) atlieka eismo saugos institucijos ir kitas šiame Kodekse ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5. Konkurencijos taryba yra geležinkelių transporto rinkos reguliuotojas (toliau – rinkos reguliuotojas), kuris atlieka konkurencijos geležinkelių transporto sektoriuje stebėseną ir reguliuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) santykius. Rinkos reguliuotojas turi teisę nedelsiant gauti jo funkcijoms atlikti reikalingą informaciją iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonės (vežėjo), Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos, institucijų, įstaigų ar organizacijų, kurios sudaro su geležinkelio įmonėmis (vežėjais) šio Kodekso 12 straipsnio 1 dalyje nurodytas viešųjų paslaugų teikimo sutartis.

6. Rinkos reguliuotojas savo iniciatyva ar pagal geležinkelio įmonės (vežėjo) skundą nagrinėja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų priimtus sprendimus dėl teisės naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygų apribojimo, Tinklo nuostatų, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra ėmimo sistemos, šios rinkliavos dydžio ar struktūros. Geležinkelio įmonių (vežėjų) skundai, kaip ikiteisminiai ginčai, nagrinėjami ir sprendimai dėl jų priimami vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta tvarka. Rinkos reguliuotojas per 2 mėnesius nuo dienos, kurią buvo gauta visa atitinkamam skundai nagrinėti reikalinga medžiaga, privalo priimti sprendimą ir, jeigu skundas pripažįstamas pagrįstu, imtis šių veiksmų padėčiai ištaisyti: reikalauti pakeisti ar panaikinti skundžiamą sprendimą ar jo dalį, o jeigu reikalavimai nevykdomi – kreiptis į teismą su prašymu pakeisti ar panaikinti skundžiamą sprendimą ar jo dalį. Jeigu pateikiamas skundas dėl atsisakymo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus arba dėl sąlygų, kuriomis buvo pasiūlyta skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, rinkos reguliuotojas arba patvirtina, kad toks skundžiamas sprendimas turi likti nepakeistas, arba pareikalauja, kad jis būtų pakeistas pagal jo nurodymus. Rinkos reguliuotojas, nagrinėdamas šioje dalyje nurodytus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonės (vežėjo), institucijų, įstaigų ar organizacijų sprendimus savo iniciatyva, *mutatis mutandis* taiko tvarką, kuria vadovaujasi nagrinėdamas geležinkelio įmonės (vežėjo) skundą.

7. Rinkos reguliuotojo sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Rinkos reguliuotojas privalo užtikrinti, kad tvirtinant rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžius ir skiriant viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus būtų laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų, prižiūri geležinkelio įmonių (vežėjų) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo derybas dėl rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžių, keičiasi informacija apie savo darbą, sprendimų priėmimo principus ir praktiką su kitais Europos Sąjungos valstybių narių rinkos reguliuotojais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

8 straipsnis. Neteko galios nuo 2011-10-08.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

9 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų statyba ir uždarymas (likvidavimas), jų konservavimas

1. Sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų uždarymo (likvidavimo), jų užkonservavimo ir naujų objektų statybos priima Vyriausybė.

2. Pasiūlymus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų uždarymo (likvidavimo), jų konservavimo ir naujų objektų statybos teikia susisiekimo ministras, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar (ir) savivaldybė, kurios teritorijoje yra atitinkamas viešosios geležinkelių infrastruktūros objektas. Teikime turi būti nurodytos objektų statybos ar (ir) uždarymo (likvidavimo), jų konservavimo priežastys, teikiamų pasiūlymų ekonominis, socialinis bei aplinkosauginis pagrindimas.

3. Žemė naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų statybai suteikiama Žemės įstatymo nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija

1. Keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugų teikimas naudojantis geležinkelių linijomis yra licencijuojamas. Lietuvos Respublikoje galioja bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduotos geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos.

2. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija Lietuvos Respublikoje registruotai įmonei išduodama, jeigu įmonė:

1) atitinka geros reputacijos reikalavimus – įmonė, įmonės dalyviai, nuosavybės teise tiesiogiai arba netiesiogiai valdantys mažiausiai 34 procentus įmonės akcijų (pajų, įnašų ar panašiai), įmonės valdymo organų nariai, vadovai ir jų įgalioti asmenys, kuriems pavesta vadovauti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugų teikimui naudojantis geležinkelių linijomis, neturi neišnykusio arba nepanaikinto teistumo už sunkius ar labai sunkius tyčinius nusikaltimus, taip pat už tyčinius nusikaltimus ekonomikai, verslo tvarkai, finansų sistemai, pakartotinius nusikaltimus asmens socialinėms teisėms, nusikaltimus, susijusius su muitinės procedūrų pažeidimais;

2) atitinka finansinio pajėgumo reikalavimus – įmonės finansinė atskaitomybė visais atžvilgiais teisingai atspindi įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, atitinka teisės aktų, reglamentuojančių finansinę apskaitą ir finansinės atskaitomybės sudarymą, reikalavimus, taip pat Lietuvos Respublikoje taikomus bendruosius apskaitos principus ir įmonė paskutinius 12 mėnesių yra moki; įmonės ekonominį pajėgumą apibūdinantys rodikliai atitinka susisiekimo ministro nustatytas geležinkelio įmonių (vežėjų) ekonominį pajėgumą apibūdinančių rodiklių kritines reikšmes; įmonė neturi mokestinės nepriemokos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), nėra skolinga Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

3) atitinka profesinės kompetencijos reikalavimus – įmonės valdymo struktūra, įmonės darbuotojų žinios ir patirtis užtikrina, kad bus laikomasi geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų ir licencijuojamos veiklos sąlygų;

4) yra apdrausta šio Kodekso 10¹ straipsnyje nustatytu civilinės atsakomybės draudimu, galiojančiu visą laikotarpį, kurį geležinkelio įmonė (vežėjas) teikia keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas, naudodamasi geležinkelių linijomis.

3. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijas, vadovaudamasi nepriklausomumo, kompetencijos, nešališkumo, operatyvumo principais, išduoda, jų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą ir galiojimą panaikina Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos. Dokumentai geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijai gauti gali būti pateikiami per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į Valstybinę geležinkelio inspekciją prie Susisiekimo ministerijos.

4. Išduodama elektroninės formos geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą patvirtina įrašas Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viešai skelbiamame Geležinkelio įmonių (vežėjų) licencijų turėtojų sąrašė. Geležinkelio įmonės (vežėjo) pageidavimu Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos išduoda pažymą, patvirtinančią, kad geležinkelio įmonei (vežėjui) išduota geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos išduodamos neterminuotam laikui.

5. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencija turi būti išduota ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijai išduoti reikiamų dokumentų gavimo.

6. Nustačiusi, kad įmonė, pageidaujanti gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, pateikė ne visus reikiamus dokumentus, dokumentuose yra klaidingų ir (ar) netikslių duomenų, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos per 10 darbo dienų nuo prašymo išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją ir pridedamų dokumentų gavimo apie tai informuoja įmonę, pageidaujančią gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, ir nustato 30 dienų terminą

trūkumams pašalinti. Jeigu įmonė, pageidaujanti gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, per nustatytą laiką nepašalina nustatytų trūkumų ir (ar) nepateikia reikalaujamų dokumentų, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus terminui pašalinti nustatytus trūkumus ir (ar) pateikti reikalaujamus dokumentus priima sprendimą prašymą išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją palikti nenagrinėtą ir apie tai per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo informuoja įmonę, pageidaujančią gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją. Įmonė, kuri pakartotinai pateikia prašymą išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, gali neteikti dokumentų, kurie jau buvo pateikti pirmą kartą prašant išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, jeigu nepasikeitė pateiktuose dokumentuose nurodyta informacija. Tuo atveju, kai pateikiami visi reikalaujami dokumentai ar per nustatytą terminą pateikiami trūkstami dokumentai, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos apie tai per 10 darbo dienų nuo šių dokumentų gavimo informuoja įmonę, pageidaujančią gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją. Šioje Kodekso dalyje nurodyta informacija įmonei, pageidaujančiai gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, pateikiama tokiu būdu, koku pateiktas prašymas išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, išskyrus tuos atvejus, kai prašyme išduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją nurodytas kitoks informacijos gavimo būdas.

7. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimą neišduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos, jeigu įmonė, kuri pageidauja gauti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją, neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Sprendime neišduoti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos privalo būti nurodytos tokio sprendimo priežastys.

8. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijuojamos veiklos sąlygos:

1) draudžiama savo vardu įgalioti kitas įmones vykdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijoje nurodytą veiklą;

2) vykdydama licencijuojamą veiklą geležinkelio įmonė (vežėjas) turi atitikti šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

9. Geležinkelio įmonės (vežėjo) teisės ir pareigos:

1) pateikti prašymą panaikinti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą;

2) pateikti prašymą sustabdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą, jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) neketina vykdyti licencijuojamos veiklos ilgiau kaip 6 mėnesius arba neketina pradėti vykdyti licencijuojamos veiklos per 6 mėnesius nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos išdavimo dienos;

3) teisės aktų nustatyta tvarka apskųsti sprendimus dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo, atsisakymo išduoti ar pakeisti geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją;

4) geležinkelio įmonė (vežėjas) per 10 dienų nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) pavadinimo arba buveinės adreso pasikeitimo turi apie tai pranešti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos ir pateikti prašymą pakeisti turimą licenciją;

5) geležinkelio įmonė (vežėjas) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) apdraudimo šio Kodekso 10¹ straipsnyje nustatytu civilinės atsakomybės draudimu turi apie tai pranešti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos ir pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas;

6) pasikeitus geležinkelio įmonės (vežėjo) teisei formai, įmonių susijungimo arba naujos įmonės įsigijimo atveju, pasikeitus įmonės vadovui ar jo įgaliotiems asmenims, kuriems pavesta vadovauti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklai, taip pat kai dalyvaujanti reorganizavime įmonė nepasibaigia, bet pasikeičia geležinkelio įmonės (vežėjo) dalyviai, nuosavybės teise tiesiogiai arba netiesiogiai valdantys mažiausiai 34 procentus įmonės akcijų (pajų, įnašų ir panašiai), geležinkelio įmonė (vežėjas) per 10 darbo dienų atitinkamai nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) reorganizavimo pabaigos, valdymo organų narių, vadovo ar jo įgaliotų asmenų pasikeitimo turi apie tai pranešti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos;

7) geležinkelio įmonė (vežėjas), ketinanti pakeisti arba išplėsti licencijuojamą veiklą, nurodytą geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijoje, per 10 dienų nuo sprendimo pakeisti arba išplėsti licencijuojamą veiklą priėmimo turi apie tai pranešti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos ir pateikti prašymą pakeisti turimą licenciją, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo) atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams patvirtinančių

dokumentų kopijas, jeigu ji tokių dokumentų nebuvo pateikusi kartu su prašymu išduoti turimą geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją;

8) sudaryti sąlygas Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos darbuotojams tikrinti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugų teikimą naudojantis geležinkelių linijomis ir pateiktą informaciją, susijusią su licencijuojama veikla.

10. Geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijuojamos veiklos priežiūrą atlieka Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos Viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimą sustabdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą, jeigu:

1) geležinkelio įmonė (vežėjas) pateikia prašymą sustabdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą, kadangi geležinkelio įmonė (vežėjas) neketina vykdyti licencijuojamos veiklos ilgiau kaip 6 mėnesius arba neketina pradėti vykdyti licencijuojamos veiklos per 6 mėnesius nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos išdavimo dienos;

2) per Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos nustatytą terminą nepašalinami licencijuojamos veiklos sąlygų, nurodytų šio straipsnio 8 dalyje, pažeidimai, dėl kurių geležinkelio įmonė (vežėjas) įspėta Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka;

3) paaiškėja, kad geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijai gauti pateikti klaidingi duomenys ir geležinkelio įmonė (vežėjas) per Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos nustatytą terminą nepateikia ištaisytų ar tikrovę atitinkančių dokumentų.

12. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimą panaikinti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimo sustabdymą, kai geležinkelio įmonė (vežėjas) pateikia dokumentus, įrodančius, kad pažeidimai ar priežastys, dėl kurių geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimas sustabdytas, yra pašalinti.

13. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimą panaikinti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą, kai:

1) geležinkelio įmonė (vežėjas) pateikia prašymą panaikinti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą;

2) per Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos nustatytą laiką nepašalinamos priežastys ar pažeidimai, dėl kurių sustabdytas geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimas;

3) paaiškėja, kad geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijai gauti pateikti suklastoti dokumentai;

4) geležinkelio įmonė (vežėjas), kurios licencijos galiojimas sustabdytas, vykdo geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijoje nurodytą veiklą;

5) geležinkelio įmonei (vežėjui) pradėta bankroto procedūra (jeigu Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos yra įsitikinusi, kad per pagrįstą laikotarpį pertvarkyti geležinkelio įmonę (vežėją) finansiškai nėra realios galimybės);

6) geležinkelio įmonė (vežėjas) likviduojama;

7) geležinkelio įmonė (vežėjas) nevykdo licencijuojamos veiklos ilgiau kaip pastaruosius 6 mėnesius arba nepradėjo vykdyti licencijuojamos veiklos per 6 mėnesius nuo geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos išdavimo dienos ir nepateikė Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos prašymo sustabdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimą;

8) geležinkelio įmonė (vežėjas) pakartotinai per kalendorinius metus pažeidžia licencijuojamos veiklos sąlygas ir dėl šių pažeidimų sukeliamas pavojus žmonių sveikatai, gyvybei ar padaroma didelė žala asmenų turtiniams interesams ir nėra atsakomybė lengvinančių aplinkybių.

14. Nustačiusi šio straipsnio 11 dalyje nurodytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo taikymo faktą, kurį atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes ir veiksnius galima vertinti kaip mažareikšmį, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos turi teisę priimti sprendimą nestabdyti geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimo, o pareikšti geležinkelio įmonei (vežėjui) žodinę pastabą arba pateikti rašytinį nurodymą ir nustatyti protingą terminą pažeidimams pašalinti. Šis terminas, atsižvelgiant į objektyvias aplinkybes, gali būti pratęstas. Mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas suprantamas kaip veika, pažeidžianti teisės aktų reikalavimus, kurių pažeidimas nepadarė žalos viešajam interesui ar žmonių sveikatai, gyvybei ir kitiems šio Kodekso saugomiems interesams, arba tokia žala labai nedidelė.

15. Reikalavimai, susiję su geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos išdavimu, atsisakymu išduoti licenciją, geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos galiojimo panaikinimu, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymusi, įgyvendinimo tvarka nustatomi Geležinkelio įmonių (vežėjų) licencijavimo taisyklėse, kurias tvirtina Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

10¹ straipsnis. Civilinės atsakomybės draudimas

1. Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių civilinė atsakomybė privalo būti draudžiama civilinės atsakomybės draudimu, kurio objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe trečiajam asmeniui už žalą, kilusią dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo ir (ar) geležinkelių riedmenų naudojimo veiklos.

2. Minimali geležinkelio įmonės (vežėjo) civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti 290 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 725 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

TAR pastaba. 10¹ straipsnio 2 dalis netaikoma draudimo sutartims, sudarytoms iki įstatymo Nr. XII-1555 įsigaliojimo (2015-03-24).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1555](#), 2015-03-19, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04088

3. Minimali šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti 58 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 145 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

TAR pastaba. 10¹ straipsnio 3 dalis netaikoma draudimo sutartims, sudarytoms iki įstatymo Nr. XII-1555 įsigaliojimo (2015-03-24).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1555](#), 2015-03-19, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04088

4. Civilinės atsakomybės draudimo bendrąsias sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgalios institucijos.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

11 straipsnis. Saugos sertifikavimas ir įgaliojimai geležinkelių transporto eismo saugos srityje

1. Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės, pageidaujančios naudotis geležinkelių infrastruktūra, privalo turėti saugos sertifikatą. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, prieš pradėdami naudoti geležinkelių infrastruktūrą, privalo gauti įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje.

2. Saugos sertifikato paskirtis – įrodyti, kad, siekdama kontroliuoti riziką, teikti saugias keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas geležinkelių tinkle ir (ar) saugiai naudotis geležinkelių infrastruktūra, įmonė parengė savo eismo saugos valdymo sistemą ir laikosi Europos Sąjungos techninės sąveikos specifikacijų, kituose Europos Sąjungos teisės aktuose, nacionalinėse eismo saugos ir posistemų techninėse taisyklėse nustatytų reikalavimų.

3. Saugos sertifikatą sudaro:

1) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodyta įmonė turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Europos Sąjungos reikalavimus, nurodytus Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme. Ši saugos sertifikato dalis, išduota geležinkelio įmonei (vežėjui) Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, galioja Lietuvos Respublikoje keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugai, kuriai išduotas liudijimas, teikti, o išduota šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytai įmonei – Lietuvos Respublikoje;

2) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas), teikianti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas geležinkelių tinkle, ir šio

Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodyta įmonė, kuri naudoja geležinkelių infrastruktūrą, atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos ir sąveikos reikalavimus. Geležinkelio įmonė (vežėjas) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodyta įmonė atitinka šiame punkte nurodytus reikalavimus, jeigu jos laikosi Europos Sąjungos techninės sąveikos specifikacijų, nacionalinių eismo saugos taisyklių, posisteminių techninių taisyklių ir geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojų kvalifikacija atitinka teisės aktų reikalavimus, o geležinkelių riedmenys atitinka techninius, eksploatacinius ir geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Ši saugos sertifikato dalis išduodama ir galioja tik saugos sertifikate nurodytoje Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros dalyje.

4. Įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje sudaro:

1) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nustatytus reikalavimus;

2) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas laikosi šiame punkte nurodytų reikalavimų, jeigu jis užtikrina saugų geležinkelių infrastruktūros projektavimą, valdymą, priežiūrą ir naudojimą bei traukinių eismo valdymą ir organizavimą.

5. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimus:

1) dėl saugos sertifikatų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje, išdavimo Lietuvos Respublikoje registruotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams), taip pat įmonėms, nurodytoms šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje, šių sertifikatų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, atnaujinimo ir pakeitimo;

2) dėl saugos sertifikatų liudijimų, nurodytų šio straipsnio 3 dalies 2 punkte, išdavimo kitų Europos Sąjungos valstybių narių geležinkelio įmonėms (vežėjams), šių liudijimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, atnaujinimo ir pakeitimo;

3) dėl įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje suteikimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, atnaujinimo ir pakeitimo.

6. Saugos sertifikatų ir įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje išdavimo ir suteikimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, atnaujinimo ir pakeitimo tvarką nustato susisiekimo ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

12 straipsnis. Viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija nustato viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų (toliau – viešosios paslaugos) poreikį Lietuvos Respublikoje ir užtikrina jų teikimą, sudarydama viešųjų paslaugų teikimo sutartis su geležinkelio įmonėmis (vežėjais).

2. Viešųjų paslaugų teikimo sutarčių turinį, trukmę, jų sudarymo sąlygas ir tvarką, geležinkelio įmonės (vežėjo) nuostolių, patirtų teikiant viešąsias paslaugas, kompensavimo tvarką nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1370/2007.

3. Vyriausybės įgaliota institucija geležinkelio įmonę (vežėją) viešosioms paslaugoms teikti parenka konkurso būdu, vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 3, 4, 5 straipsniais arba tiesiogiai sudarydama viešųjų paslaugų teikimo sutartis pagal Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 5 straipsnyje nurodytas sąlygas.

4. Geležinkelio įmonės (vežėjo) nuostolių, patirtų teikiant viešąsias paslaugas, kompensacijos apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija pagal Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 priedo taisykles.

5. Valstybės lėšos, skirtos geležinkelio įmonei (vežėjui) viešosioms paslaugoms teikti, turi būti apskaitomos atskirai ir negali būti naudojamos kitai veiklai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

13 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registras

1. Geležinkelių riedmenys registruojami ir duomenys apie geležinkelių riedmenis, jų naudotojus, asmenis, atsakingus už geležinkelių riedmenų techninę priežiūrą, tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registre įstatymų, Vyriausybės patvirtintų Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registro tvarkytojui duomenis apie geležinkelių riedmenis teikia geležinkelių riedmenų naudotojai Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registras yra valstybės registras. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registro valdytoja yra Susisiekimo ministerija, o šio registro tvarkytoją skiria Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

TREČIASIS SKIRSNIS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA

14 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektai

Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektai yra šie:

- 1) geležinkelio kelias;
- 2) inžineriniai įrenginiai ir statiniai, taip pat tuneliai, tiltai, viadukukai, pralaidos, pridengtos ir požeminės perėjos, pervažos, perėjos punktai;
- 3) geležinkelio stotyse, tarpstočiuose, eismo valdymo centruose esanti saugos, signalinė ir telekomunikacijų įranga ir šiems tikslams naudojami tarpstočių, geležinkelio stočių įrenginiai bei pastatai ar statiniai;
- 4) traukinių eismui reikalingas kontaktinis tinklas su atitinkama įranga ir pastatai bei statiniai;
- 5) traukinių eismui valdyti reikalingi elektros energijos gamybos, transformavimo ir paskirstymo įrenginiai bei įranga, tarp jų dyzeliniai generatoriai, pastotės;
- 6) apšvietimo įrenginiai, skirti traukinių eismui ir darbo saugai užtikrinti;
- 7) geležinkelio stotys, pastatai, statiniai ir įrenginiai, reikalingi keleiviams, bagažui ar krovinių siuntėjams (gavėjams) aptarnauti;
- 8) kiti objektai, būtini viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklai užtikrinti.

15 straipsnis. Geležinkelių linijų skirstymas pagal reikšmę

1. Geležinkelių linijos, atsižvelgiant į traukinių eismo intensyvumą, geopolitinę, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomos į valstybinės reikšmės magistralines geležinkelių linijas ir regioninės reikšmės geležinkelių linijas.

2. Valstybinės reikšmės magistralinės geležinkelių linijos yra į tarptautinių geležinkelių linijų tinklą įtrauktos geležinkelių linijos ir kitos reikšmingos šalies ūkiui linijos, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė.

3. Regioninės reikšmės geležinkelių linijos yra geležinkelių linijos, skirtos susisiekimui tarp atskirų miestų (gyvenviečių), kurių sąrašą tvirtina susisiekimo ministras.

16 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registras

1. Geležinkelių infrastruktūra registruojama bei duomenys apie geležinkelių infrastruktūrą ir registro duomenų teikėjus tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registre įstatymų, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintų Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro duomenų teikėjai nurodyti Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatuose.

3. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro valdytoja yra Susisiekimo ministerija. Registro tvarkytojo funkcijas atlieka Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

17 straipsnis. Geležinkelio stotis

1. Geležinkelio stotį sudaro geležinkelio kelių, pastatų, statinių ir įrenginių kompleksas, užimantis tam tikrą žemės sklypą ir skirtas traukiniams priimti, skirstyti, formuoti, praleisti ir išleisti, keleiviams, bagažo ar krovinių siuntėjams (gavėjams) aptarnauti.

2. Kiekviena geležinkelio stotis turi Vyriausybės suteiktą pavadinimą.

3. Reikalavimai geležinkelio stotims nustatomi Techninio geležinkelių naudojimo nuostatuose. Šiuos nuostatus tvirtina susisiekimo ministras.

18 straipsnis. Susisiekimas su geležinkelio stotimi

1. Geležinkelio stotis turi turėti susisiekimą su miestu (gyvenvieta).

2. Statiniai ir įrenginiai geležinkelio stotyje turi būti išdėstyti taip, kad būtų saugu ir patogų juos pasiekti keleiviams bei privažiuoti automobilių transportui.

19 straipsnis. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos

1. Geležinkelio keliams ir jų įrenginiams yra nustatomos apsaugos zonos, kurios skirstomos į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos, privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos bei geležinkelio želdinių apsaugos zonas.

2. Geležinkelio kelių ir įrenginių aptarnaujančios įmonės techniniai darbuotojai ir jų įgalioti asmenys turi teisę laisvai vaikščioti šių kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, atlikti remonto, statybos ar kitus darbus, susijusius su geležinkelių transporto objektų naudojimu, važinėti, kasti žemę, tiesti vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas. Apie tai ši įmonė turi informuoti žemės savininkus ar naudotojus ir įstatymų nustatyta tvarka atlyginti jiems padarytus nuostolius. Likviduojant avarijas ir jų padarinius arba siekiant išvengti avarijų, leidžiama privažiuoti prie geležinkelių transporto objektų taip, kaip reikia pagal situaciją, o žemės savininkui ar naudotojui padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka. Jeigu geležinkelio apsaugos zonoje ne miško paskirties žemėje augantys medžiai, jų grupės, krūmai kelia pavojų eismo saugumui, žmonėms ar statiniams, jie nukertami ar kitaip pertvarkomi be atskiros savivaldybės institucijų leidimo ir želdinių vertė neatlyginama. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje augantys medžiai ar krūmai negali būti aukštesni už atstumą nuo medžio ar krūmo iki pirmojo bėgio.

3. Geležinkelio želdinių apsaugos techniniai darbuotojai turi teisę laisvai vaikščioti geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, sodinti apsaugines želdinių juostas ir kirsti želdinius, keliančius pavojų geležinkelių transporto eismo saugai, įrengti apsaugos nuo sniego, smėlio, vėjo, vandens užtvaras ir sutvirtinti dirvą. Apie tai turi būti informuoti žemės savininkai ar naudotojai. Padarius nuostolių, jie atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.

4. Kirsti medžius miško paskirties žemėje leidžiama tik suderinus su miško valdytoju ar savininku ir nustatyta tvarka įforminus medžių kirtimo dokumentus. Geležinkelio želdinių apsaugos zonose, ne miško paskirties žemėje augantys medžiai, jų grupės, krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.

5. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar savininko, o geležinkelio želdinių apsaugos zonoje – be geležinkelio želdinius eksploatuojančios įmonės rašytinio sutikimo draudžiama:

1) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą, atlikti sprogdinimo ir melioravimo darbus;

2) tiesti kelių, vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas;

3) sodinti ar kirsti medžius ir krūmus;

4) įrengti pervažas;

5) statyti naujus ir rekonstruoti esamus pastatus bei statinius, skirtus geležinkelių transporto reikmėms.

6. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar savininko rašytinio sutikimo draudžiama:

- 1) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą, atlikti sprogdinimo ir melioravimo darbus;
 - 2) tiesti kelius, vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas;
 - 3) sodinti ar kirsti medžius ir krūmus;
 - 4) įrengti pervažas;
 - 5) statyti naujus ir rekonstruoti esamus pastatus bei statinius, skirtus geležinkelių transporto reikmėms.
7. Geležinkelio kelių ir įrenginių apsaugos zonų ribas nustato Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

20 straipsnis. Pervažos ir perėjos

1. Pervaža – geležinkelio kelio susikirtimo su automobilių keliu viename lygyje vieta.
2. Vietose, kuriose valstybinės reikšmės automobilių keliai susikerta su geležinkelio keliais, turi būti įrengiamos reguliuojamos ar nereguliuojamos pervažos arba viadukai.
3. Vietose, kuriose pėsčiųjų srautai kerta geležinkelio kelius, įrengiamos perėjos.

21 straipsnis. Pervažų ir perėjų įrengimas ir priežiūra

1. Pervažos ar perėjos įrengiamos:
 - 1) kai tiesiamas naujas geležinkelio kelias, – geležinkelio kelio sankirtoje su esamais valstybinės reikšmės automobilių keliais iš geležinkelio kelių tiesiančių subjektų lėšų;
 - 2) kai tiesiami nauji valstybinės reikšmės automobilių keliai, – valstybinės reikšmės automobilių kelių sankirtoje su esamu geležinkelio keliu iš tuos kelius tiesiančių subjektų lėšų;
 - 3) kai geležinkelio kelias nutiestas, – iš fizinių ir (ar) juridinių asmenų, suinteresuotų pervažos įrengimu, lėšų, jeigu geležinkelių infrastruktūros valdytojas pritaria pervažos įrengimui.
2. Vietinės reikšmės automobilių kelių sankirtoje su geležinkelio keliu pervažas ar perėjas, suderinę su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju, įrengia ir prižiūri suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys iš savo lėšų.
3. Leidimą įrengti pervažą ar perėją išduoda viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, atsižvelgdamas į technines galimybes ir eismo saugos reikalavimus.
4. Pervažos ir perėjos turi būti įrengtos pagal Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų bei susisiekimo ministro patvirtintų Pervažų įrengimo ir naudojimo taisyklių reikalavimus.
5. Valstybinės reikšmės automobilių kelių sankirtoje su geležinkelio keliu pervažas ir perėjas prižiūri viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.
6. Suinteresuotų fizinių ar juridinių asmenų ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo susitarimu esamos pervažos ar perėjos gali būti perkeltos į kitą vietą, uždarytos arba panaikintos. Pervažos ir perėjos perkeliamos suinteresuoto asmens lėšomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

22 straipsnis. Privažiuojamieji geležinkelio keliai

1. Privažiuojamieji geležinkelio keliai gali priklausyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims.
2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių tiesimas, rekonstravimas, jų prijungimas prie viešosios geležinkelių infrastruktūros ir su tuo susiję geležinkelio stočių plėtimo, modernizavimo ir statybos darbai atliekami iš užsakovo lėšų.
3. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių tiesimo, rekonstravimo, jų jungimo prie viešosios geležinkelių infrastruktūros ir jų priėmimo eksploatuoti tvarką nustato susisiekimo ministras.
4. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių būklei, eksploatacijai, geležinkelių riedmenims ir juos prižiūrinčiam personalui taikomi viešosios geležinkelių infrastruktūros reikalavimai, nustatyti Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir susisiekimo ministro tvirtinamose taisyklėse. Kaip jų laikomasi, kontroliuoja Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.
5. Privažiuojamieji geležinkelio keliai, jiems priskirti krovimo barai, teritorija turi atitikti Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų bei kitų teisės aktų reikalavimus. Jų priežiūrą, remontą

savo lėšomis atlieka savininkas arba naudotojas. Už eismo saugą minėtose vietose atsako atitinkamai savininkas arba naudotojas.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir privažiuojamojo geležinkelio kelio savininko arba naudotojo santykiai reguliuojami sutartimi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VIEŠOSIOS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR PRIEŽIŪRA

23 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas, naudojimas ir disponavimas ja, pripažinimas nereikalinga arba netinkama (negalima) naudoti

1. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka viešąją geležinkelių infrastruktūrą patikėjimo teise valdo, naudoja, ja disponuoja, nepažeisdamas šio Kodekso ir kitų teisės aktų nustatytų apribojimų, ir įmonėms teikia su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymu ir priežiūra susijusias paslaugas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas – akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas atlieka atskiras akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ padalinys, nevykdantis šio Kodekso 10 straipsnio 1 dalyje nurodytos licencijuojamos veiklos.

2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo užtikrinti, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas atliekančio padalinio apskaita būtų atskirta nuo padalinių, kurie vykdo šio Kodekso 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, apskaitos, kad būtų sudaromos atskiros pelno (nuostolių) ataskaitos ir balansai. Sąskaitų ir balansų atskyrimo priežiūrą atlieka rinkos reguliuotojas. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo funkcijas atliekančio padalinio finansinės ataskaitos skelbiamos viešai susisiekimu ministro nustatyta tvarka.

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui draudžiama diskriminuoti kitas geležinkelio įmones (vežėjus) ar sudaryti joms kitokias prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros sąlygas, palyginti su sąlygomis, sudarytomis akcinei bendrovei „Lietuvos geležinkeliai“ verstitis šio Kodekso 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla. Kai viešojo geležinkelių infrastruktūra naudojama akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ veiklai, nurodytai šio Kodekso 10 straipsnio 1 dalyje, *mutatis mutandis* taikomos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) santykius reglamentuojančios šio Kodekso ir kitų teisės aktų nuostatos.

4. Viešosios geležinkelių infrastruktūros turtas yra valdomas pagal turto patikėjimo sutartį, kurią su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudaro Susisiekimu ministerija. Viešosios geležinkelių infrastruktūros turtas registruojamas valstybės lėšomis.

5. Sprendimus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Sprendimus dėl nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti pripažintų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų perdavimo ar nurašymo teisės aktų nustatyta tvarka priima Vyriausybė. Perduodamo turto vertės dydžiu sumažinamas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo įstatinis kapitalas, jeigu perduodamas turtas buvo įvertintas akcijomis, ir anuliuojamos valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui netaikomi kituose įstatymuose nustatyti apribojimai dėl valstybei nuosavybės teise priklausančios viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų nuomos. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali išnuomoti Vyriausybės nustatyta tvarka. Lėšas, gautas iš viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų nuomos, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo apskaityti atskirai ir naudoti tik viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrai, atnaujinimui, modernizavimui ir plėtrai.

7. Išlaidos, patiriamos atliekant viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas, apmokamos iš rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas, valstybės biudžeto lėšų, skiriamų pagal šio straipsnio 8 dalyje nurodytą sutartį, valstybės biudžeto

lėšų, skiriamų viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimo, modernizavimo ir plėtros projektams įgyvendinti, Europos Sąjungos fondų, paskolų, kitų lėšų.

8. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija sudaro sutartį su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros kokybės ir finansavimo užtikrinimo. Sutartis sudaroma ne trumpesniai kaip 3 metų laikotarpiui. Sutartyje nustatomi siektini viešosios geležinkelių infrastruktūros parametrai, priemonės viešosios geležinkelių infrastruktūros išlaidoms ir rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžiams mažinti, šių priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijai, valstybės biudžeto lėšos, skiriamos šioms priemonėms įgyvendinti ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo veiklos įplaukams ir išlaidoms subalansuoti.

9. Rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas lėšos ir valstybės lėšos, skirtos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms atlikti, turi būti apskaitomos atskirai ir negali būti naudojamos kitai veiklai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

23¹ straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės perdavimas, valdymas, naudojimas ir disponavimas ja

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė pagal patikėjimo sutartis Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama valdyti, naudoti ir ja disponuoti turto patikėjimo teise viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.

2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė gali būti išnuomota viešiesiems interesams tenkinti aukciono būdu Vyriausybės nustatyta tvarka didžiausią nuomos mokesť pasiūliusiam asmeniui. Jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė užstatyta fiziniais ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais ar jų nuomojamais pastatais, šiems asmenims ji gali būti išnuomota ne aukciono būdu ne ūkinei komercinei veiklai vykdyti teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Lėšas, gautas iš viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomos, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo apskaityti atskirai ir naudoti tik viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrai, atnaujinimui, modernizavimui ir plėtrai.

4. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės subnuoma draudžiama.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomos sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 50 metų terminui.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė, kurią viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas valdo, naudoja ir ja disponuoja patikėjimo teise, perduodama laikinai neatlygintinai naudoti valstybės institucijoms ir įstaigoms, kurių veikla geležinkelio stotyse privaloma pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

24 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijos

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijos:

- 1) užtikrinti tinkamą ir saugią viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą;
- 2) valdyti ir organizuoti traukinių eismą;
- 3) užtikrinti saugų traukinių eismą;
- 4) teikti pasiūlymus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros modernizavimo ir plėtros programų projektų;
- 5) įgyvendinti viešosios geležinkelių infrastruktūros modernizavimo ir plėtros programas ir projektus;
- 6) užtikrinti tinkamą lėšų, skirtų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms atlikti, naudojimą;

7) suteikti galimybes geležinkelio įmonėms (vežėjams) nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos skirtais viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumais;

8) atlikti paraiškų skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus naudotis geležinkelio įmonėms (vežėjams) techninį vertinimą ir pateikti išvadas Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos;

9) parengti ir išleisti Tinklo nuostatus;

10) teisės aktų nustatyta tvarka pateikti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos duomenis, būtinus rinkliavai už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra nustatyti;

11) rinkti rinkliavas už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas;

12) atlikti kitas teisės aktuose viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

25 straipsnis. Rinkliavos už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas

1. Visos geležinkelio įmonės (vežėjai) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui privalo mokėti rinkliavas už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas.

2. Rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžių nustatymo taisyklės tvirtina Vyriausybė. Šiose taisyklėse, be kitų nuostatų, taip pat nurodoma, kokios viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo išlaidos įvertinamos nustatant rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžius.

3. Rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžius nustato Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

4. Geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurios teikia tokias pačias keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas, nustatomi vienodi rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžiai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

25¹ straipsnis. Geležinkelių tinklo veiklos rezultatų gerinimo sistema

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonės (vežėjai) skatinami mažinti geležinkelių transporto eismo sutrikimus ir didinti naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra efektyvumą, taikant baudas už traukinių eismo sutrikdymus ir kompensacijas dėl tokių trikdymų nukentėjusioms įmonėms.

2. Baudų ir kompensacijų nustatymo ir skyrimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Visame geležinkelių tinkle visoms geležinkelio įmonėms (vežėjams) už tuos pačius geležinkelių transporto eismo sutrikimus skiriamos vienodo dydžio baudos ir kompensacijos.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

26 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūra ir traukinių eismas

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrą organizuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas Techninio geležinkelių naudojimo nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Geležinkelių transporto eismo organizavimo ir valdymo tvarką nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas, susisiekimo ministro patvirtintos Geležinkelių eismo taisyklės ir kiti teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

27 straipsnis. Neteko galios nuo 2011-10-08.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

28 straipsnis. Teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra

1. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), teisės aktų nustatyta tvarka įgijusi licenciją ir saugos sertifikatą ir su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudariusi naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis.

2. Išimtinė teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra teikiant tranzito geležinkelių transportu paslaugas priklauso geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurios arba kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

3. Įmonės, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusios saugos sertifikatą, apsidraudusios civilinės atsakomybės draudimu, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

29 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimas

1. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus naudotis geležinkelio įmonėms (vežėjams). Reglamente (ES) Nr. 913/2010 nustatytais atvejais viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus krovinių vežimo koridoriuose skiria pagal šio reglamento 13 straipsnio 1 dalį paskirtas arba įsteigtas asmuo. Paskirtus pajėgumus draudžiama perduoti kitai įmonei ar kitai vežimo geležinkelių transportu paslaugai teikti arba šiuos pajėgumus parduoti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1604](#), 2015-04-09, paskelbta TAR 2015-04-15, i. k. 2015-05813

2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai geležinkelio įmonėms (vežėjams) skiriami ne ilgesniam kaip vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

3. Kiekviena geležinkelio įmonė (vežėjas) gali prašyti tiek traukinio linijų, kiek ji pageidauja.

4. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) sudaro naudojimosi viešąja geležinkelio infrastruktūra sutartį vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir nustato geležinkelio įmonės (vežėjo) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teises ir pareigas dėl pajėgumų paskirstymo per vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) gali sudaryti ir bendrąjį susitarimą, nustatantį geležinkelio įmonės (vežėjo) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teises ir pareigas, kai pajėgumus reikia skirsti ilgesniam nei vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui, tačiau atnaujinti šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sutartį privaloma kasmet.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo principai, paraiškų skirti šiuos pajėgumus (atsisakyti skirti) pateikimo, viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies paskelbimo perpildyta bei naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties ir bendrojo susitarimo sudarymo tvarka nustatoma Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėse. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

30 straipsnis. Neteko galios nuo 2013-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

30⁽¹⁾ straipsnis. Neteko galios nuo 2013-07-01.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

PENKTASIS SKIRSNIS REIKALAVIMAI GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO DARBUOTOJAMS

31 straipsnis. Reikalavimai geležinkelių transporto darbuotojams

1. Specialiuosius profesijų ir pareigybių kvalifikacinius reikalavimus geležinkelių transporto darbuotojams nustato atitinkamai geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1725](#), 2015-05-19, paskelbta TAR 2015-05-28, i. k. 2015-08225

2. Reikalavimus darbuotojams, kurių darbas susijęs su traukinių eismu, nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas.

3. Geležinkelių transporto darbuotojų darbo drausmę reglamentuoja šis Kodeksas, Darbo kodeksas ir Vyriausybės patvirtintas Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statutas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, *Žin.*, 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

32 straipsnis. Geležinkelių transporto darbuotojų nušalinimas nuo darbo

1. Geležinkelių transporto darbuotojas nušalinamas nuo darbo, jei:

1) nustatytu laiku nebuvo galima patikrinti, ar jis atitinka suteiktą kvalifikaciją, nes darbuotojas be pateisinamų priežasčių patikrinime nedalyvavo;

2) pakartotinai neišlaiko privalomo periodinio kvalifikacinių reikalavimų patikrinimo egzamino;

3) dėl sveikatos būklės negali vykdyti savo pareigų, susijusių su geležinkelių transporto eismo saugos užtikrinimu arba geležinkelių infrastruktūros objektų priežiūra ar sauga;

4) padarė drausmės pažeidimą, keliantį grėsmę eismo saugai, žmonių gyvybei ir sveikatai;

5) padarė šiurkštų darbo pareigų pažeidimą, numatytą Darbo kodekse, ar kitokį darbo pareigų pažeidimą, numatytą Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statute;

6) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais.

2. Geležinkelių transporto darbuotojas nušalinamas nuo darbo Darbo kodekso ir Geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statuto nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KELEIVIŲ, BAGAŽO IR KROVINIŲ VEŽIMAS

33 straipsnis. Keleivių ir bagažo vežimas

1. Keleivių ir bagažo vežimo sąlygos ir tvarka, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivio, bagažo siuntėjo (gavėjo) teisės, pareigos ir atsakomybė, geležinkelių transportu keliaujančių neįgaliųjų arba ribotos judėsenos asmenų apsauga ir pagalbos taisyklės nustatytos 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007), šiame Kodekse, Civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir kituose teisės aktuose.

2. Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), veždama keleivius tarptautiniais maršrutais, turi teisę įlaipinti keleivius bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje traukinio važiavimo maršruto geležinkelio stotyje ir išlaipinti kitoje.

3. Keleivių teisių, nurodytų Reglamente (EB) Nr. 1371/2007, apsaugą užtikrina Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, kuri nagrinėja keleivių skundus dėl jų teisių, nurodytų Reglamente (EB) Nr. 1371/2007, pažeidimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, *Žin.*, 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

33¹ straipsnis. Neįgaliųjų arba ribotos judėsenos asmenų vežimas vietiniais maršrutais

1. Vežant neįgaliuosius arba ribotos judėsenos asmenis vietiniais maršrutais, geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) privalo užtikrinti, kad neįgaliesiems arba ribotos judėsenos asmenims būtų suteikta pagalba patekti į peronus, įlipti ir išlipti iš riedmenų techniškai tam pritaikytose geležinkelio stotyse, peronuose, kai riedmenys yra techniškai pritaikyti neįgaliesiems arba ribotos judėsenos asmenims aptarnauti ir yra pagalbą teikiantis personalas. Jeigu geležinkelio stotys, peronai ir riedmenys nėra techniškai pritaikyti neįgaliesiems arba ribotos judėsenos asmenims aptarnauti, geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) imasi visų įmanomų ir pagrįstų priemonių, kad šiems asmenims būtų suteikta galimybė naudotis geležinkelių transportu.

2. Neįgalusis arba ribotos judėsenos asmuo ne vėliau kaip prieš 24 valandas iki keleivinio traukinio išvykimo pagal tvarkaraštį turi pranešti geležinkelių infrastruktūros valdytojui ar geležinkelio įmonei (vežėjui), kad jam reikės šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pagalbos. Jeigu neįgalusis arba ribotos judėsenos asmuo yra įsigijęs terminuotą bilietą, informaciją apie savo keliones jis gali pateikti iš anksto vieną kartą. Šios informacijos pateikimo tvarką geležinkelio įmonė (vežėjas) turi nustatyti pagal Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 19 straipsnio 1 dalyje nurodytas taisykles.

3. Jeigu neįgalusis arba ribotos judėsenos asmuo nepateikia informacijos šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) imasi visų įmanomų ir pagrįstų priemonių, kad būtų suteikta būtina nemokama pagalba, siekiant užtikrinti neįgaliajam arba ribotos judėsenos asmeniui galimybę naudotis geležinkelių transportu.

4. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir geležinkelio įmonė (vežėjas), gavę pranešimą apie būtiną pagalbą neįgaliajam arba ribotos judėsenos asmeniui, praneša jam, į kurią vietą ir koku laiku jis turi atvykti. Nurodytas atvykimo laikas negali būti ankstesnis negu viena valanda iki tvarkaraštyje paskelbto keleivinio traukinio išvykimo. Jeigu atvykimo laikas yra nenurodytas, neįgalusis arba ribotos judėsenos asmuo į nustatytą vietą privalo atvykti ne vėliau kaip likus 30 minučių iki tvarkaraštyje paskelbto keleivinio traukinio išvykimo laiko.

TAR pastaba. 33¹ straipsnis galioja iki 2019 m. gruodžio 3 d. (Įstatymas Nr. XII-1623)

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, Žin., 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1623](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06524

34 straipsnis. Keleivių ir bagažo vežimo užmokestis

1. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas). Didžiausi tarifai turi būti suderinti su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Bagažo vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).

2. Keleivių ir bagažo vežimo tarptautinio susisiekimo maršrutais užmokestį nustato geležinkelio įmonė (vežėjas) Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių dėl tarptautinio susisiekimo nustatyta tvarka.

3. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais lengvatas ir dėl šių lengvatų taikymo geležinkelio įmonių (vežėjų) patirtų išlaidų kompensavimo (negautų pajamų atlyginimo) tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

35 straipsnis. Krovinių vežimas ir vežimų organizavimas

1. Krovinių vežimo sąlygas ir tvarką, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo), krovinio siuntėjo (gavėjo) teises nustato šis Kodeksas, Civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, susisiekimo ministro patvirtintos Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės ir kiti teisės aktai.

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas) ir krovinių siuntėjas (gavėjas) sudaro krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutartis.

36 straipsnis. Atsiskaitymų su geležinkelio įmone (vežėju) užtikrinimas

1. Atsiskaitymas su geležinkelio įmone (vežėju) už krovinių vežimą užtikrinamas vežamu kroviniu.
2. Jeigu siuntėjas (gavėjas) neatsiskaito su geležinkelio įmone (vežėju), geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę realizuoti krovinį šio Kodekso 55 straipsnyje nustatyta tvarka.

37 straipsnis. Važtaraštis

1. Su kiekviena krovinių siunta siuntėjas privalo pateikti tinkamai užpildytą važtaraštį ir kitus dokumentus, nurodytus Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse.
2. Važtaraščio formą ir jo užpildymo tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.
3. Važtaraštis tampa krovinių vežimo sutarties sudarymo ir jos turinio įrodymu uždėjus kalendorinį pradinės geležinkelio stoties antspaudą arba patvirtinus važtaraštį saugiu elektroniniu parašu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1725](#), 2015-05-19, paskelbta TAR 2015-05-28, i. k. 2015-08225

38 straipsnis. Važtaraščio turinys

1. Važtaraštyje turi būti nurodyta:
 - 1) pradinės geležinkelio stoties pavadinimas;
 - 2) krovinio siuntėjas, adresas, telefono ir fakso numeriai, krovinio siuntėjo ar jo atstovo pavardė ir parašas;
 - 3) krovinio pavadinimas, kodas;
 - 4) krovinio svoris;
 - 5) krovinio vienetų skaičius, įpakavimo pobūdis ir krovinio būklė;
 - 6) vagono numeris;
 - 7) Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nurodytų dokumentų, kurie turi būti pridedami prie važtaraščio, sąrašas;
 - 8) ypatingos krovinio savybės ir vežimo sąlygos;
 - 9) galinės geležinkelio stoties pavadinimas;
 - 10) krovinio gavėjas, adresas, telefono ir fakso numeriai;
 - 11) uždėtų plombų skaičius ir jų ženklai.
2. Važtaraštyje gali būti nurodyti ir kiti duomenys.

39 straipsnis. Krovinio pateikimas vežti

1. Kroviny s vežamas vagone pagal vieną važtaraštį. Pagal vieną važtaraštį taip pat galima pateikti vežti:
 - 1) nedalomus daiktus bei ypatingo dydžio daiktus, kuriems pakrauti reikia daugiau nei vieno vagono;
 - 2) į kelis vagonus pakrautą krovinių siuntą, jeigu Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės leidžia tai daryti visame vežimo kelyje.
2. Į kelis vagonus pagal vieną važtaraštį pakrauta krovinių siunta negali būti išskaidyta, išskyrus atvejus, kai tai būtina dėl vagono (vagonų) techninio gedimo.
3. Pagal vieną važtaraštį negalima pateikti vežti:
 - 1) krovinių, kurių dalį krauna geležinkelio įmonė (vežėjas), o dalį – siuntėjas;
 - 2) krovinių, kuriuos vežti kartu su kitais kroviniais draudžiama pagal Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisykles.
4. Krovinio pateikimo vežti tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

40 straipsnis. Kai kurių krovinių vežimo ypatingos sąlygos

1. Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės gali nustatyti kai kurių krovinių vežimo ypatingas sąlygas.
2. Pavojingų krovinių vežimo tvarką nustato Pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymas ir kiti teisės aktai.

41 straipsnis. Krovinių būklė, įpakavimas ir žymėjimas

1. Krovinį, kurį dėl jo savybių įpakuoti yra būtina, siuntėjas turi įpakuoti taip, kad krovinys vežimo metu būtų apsaugotas nuo praradimo, trūkumo ar sužalojimo, taip pat kad būtų apsaugoti nuo galimo sužalojimo žmonės, riedmenys ir kiti kroviniai. Siuntėjo pakrauti kroviniai, kuriuos vežimo metu reikės perkrauti, turi būti supakuoti taip, kad juos perkraunant mechanizmais nebūtų pažeista jų pakuotė.

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas) gali reikalauti, kad to paties tipo smulkios siuntos, kurioms priimti vežti ir pakrauti reikia daug laiko, būtų surištos ar supakuotos į didesnes siuntas.

3. Geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę atsisakyti vežti krovinį, jei siuntėjas atsisako krovinį įpakuoti pagal Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių reikalavimus arba įpakavimas neatitinka šių taisyklių nustatytų reikalavimų.

42 straipsnis. Krovinių pakrovimas

1. Krovinys, atsižvelgiant į vežimų organizavimo sutarties sąlygas, krauna geležinkelio įmonė (vežėjas) arba siuntėjas. Kroviniai turi būti kraunami pagal susisiekimo ministro patvirtintas Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisykles.

2. Pakrautas krovinys neturi viršyti vagono krovos normų. Vagonas turi būti uždarytas ir užplombuotas Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

43 straipsnis. Krovinio tikrinimas

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę tikrinti, ar krovinys atitinka važtaraštyje pateiktus duomenis, taip pat ar laikomasi Krovinių vežimo geležinkelių transportu ir Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisyklių reikalavimų, jei krovinį krovė siuntėjas.

2. Apie numatomą krovinio tikrinimą turi būti pranešta siuntėjui arba gavėjui, vadovaujantis Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėmis arba krovinių vežimo ar vežimų organizavimo sutartimi. Jei siuntėjas ar gavėjas nustatytu laiku neatvyksta, krovinys tikrinamas jiems nedalyvaujant. Tikrinimo rezultatai įrašomi į važtaraštį.

3. Jei krovinys neatitinka važtaraštyje pateiktų duomenų arba nesilaikoma Krovinių vežimo geležinkelių transportu ir Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisyklių reikalavimų, tikrinimo ir su tuo susijusios išlaidos tenka krovinio siuntėjui, o geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę atsisakyti tokį krovinį vežti.

44 straipsnis. Krovinio svorio ar siuntos vienetų skaičiaus nustatymas

1. Krovinio svoris ar siuntos vienetų skaičius pradinėje ir galinėje geležinkelio stotyje turi būti tikrinamas tuo pačiu metodu ir būdu. Krovinio svorio ar siuntos vienetų skaičiaus nustatymo tvarką reglamentuoja Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

2. Krovinio svoris laikomas tinkamu, jeigu skirtumas tarp pradinėje geležinkelio stotyje nustatyto svorio ir svorio galinėje geležinkelio stotyje neviršija Vyriausybės patvirtintų nuostolių (natūralaus sumažėjimo) normų, taip pat svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normų. Šios nuostolių, svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normos netaikomos šio Kodekso 54 straipsnio 3 dalies 1–3 punktuose nustatytais atvejais.

3. Matavimo priemonės turi būti tikrinamos ir tikrinimo rezultatai įforminami Vyriausybės nustatyta tvarka. Nepatikrintomis matavimo priemonėmis naudotis draudžiama.

45 straipsnis. Vagono krovos normų viršijimas

1. Jei geležinkelio įmonė (vežėjas) pradinėje geležinkelio stotyje nustato, kad siuntėjo pakrauto vagono krovos normos viršytos, ji nepriima krovinio vežti tol, kol nebus pašalintas viršsvoris. Jeigu tai nustatoma tarpinėje geležinkelio stotyje, geležinkelio įmonė (vežėjas) nedelsdama praneša apie tai krovinio siuntėjui, o šis privalo pašalinti viršsvorį ir padengti nuostolius, jeigu dėl to geležinkelio įmonė (vežėjas) jų patiria.

2. Siuntėjas (gavėjas) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos turi pateikti nurodymus viršsvorį atsiimti ar išsiųsti arba sudaryti sutartį su įmone, kad ją saugotų.

3. Už krovinio viršsvorio iškrovimą ir saugojimą imamas geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytas atlyginimas.

4. Jeigu nurodymai nepateikiami arba nesudaroma saugojimo sutartis, geležinkelio įmonė (vežėjas) informuoja siuntėją, iškrauna viršsvorį sudarantį krovinį, jo nesaugo ir už jo praradimą, trūkumą ar sužalojimą neatsako.

46 straipsnis. Vagonų ir konteinerių naudojimas

1. Siuntėjas (gavėjas) už geležinkelio įmonės pateiktų vagonų ar konteinerių naudojimą moka geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą.

2. Jeigu ne dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) kaltės vagonai ar konteineriai negali būti pateikti siuntėjui (gavėjui), siuntėjas (gavėjas) privalo mokėti geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą už vagonų ar konteinerių naudojimą ir krovinių saugojimą (laikymą).

47 straipsnis. Krovinio pristatymo terminai

1. Krovinio pristatymo terminus nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės, jeigu siuntėjas ir geležinkelio įmonė (vežėjas) nesusitaria kitaip.

2. Krovinio pristatymo terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos, einančios po krovinio priėmimo vežti, 00:00 val.

48 straipsnis. Užmokestis už krovinių vežimą ir kitas paslaugas

1. Už krovinių vežimą ir geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas kitas paslaugas imamas krovinių vežimo arba vežimų organizavimo sutartyje nustatytas užmokestis. Krovinių vežimo tarifus ir kitų paslaugų įkainius nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).

2. Neteko galios nuo 2006-06-28.

3. Už krovinio vežimą moka siuntėjas ar jo įgaliotas asmuo, pateikdamas krovinį pradinėje geležinkelio stotyje.

4. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) sutinka, už krovinio vežimą gali sumokėti ir gavėjas arba jo įgaliotas asmuo. Apie tai pažymima važtaraštyje.

5. Už krovinio pakrovimą, iškrovimą, papildomų pavedimų vykdymą, ekspedicijos ir kitas geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas paslaugas sumoka siuntėjas (gavėjas) ar jo įgaliotas asmuo.

6. Atsiskaitymų tvarką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

49 straipsnis. Krovinio siuntėjo ir gavėjo papildomi pavedimai

1. Krovinio siuntėjas (gavėjas), jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams, gali papildomai pavesti geležinkelio įmonei (vežėjui):

1) sulaukyti krovinį kelyje;

2) sulaukyti krovinio išdavimą;

3) galinėje geležinkelio stotyje išduoti krovinį kitam, negu važtaraštyje nurodytas gavėjas, asmeniui;

4) išduoti krovinį kitoje, negu numatyta važtaraštyje, geležinkelio stotyje;

5) grąžinti krovinį į pradinę geležinkelio stotį, jei krovinytis nesulaikytas ar neareštuotas.

2. Siuntėjas turi teisę atsiimti krovinį pradinėje geležinkelio stotyje, kol krovinytis nėra išsiųstas, apmokėjęs su tuo susijusias geležinkelio įmonės (vežėjo) išlaidas.

3. Krovinio siuntėjas praranda teisę duoti papildomus pavedimus geležinkelio įmonei (vežėjui), jeigu gavėjas priėmė važtaraštį ir krovinį.

4. Krovinio gavėjas gali duoti papildomus pavedimus, jei pagal vežimo sutartį jis privalo sumokėti vežimo išlaidas, taip pat jei važtaraštyje nurodyta, kad gavėjas turi teisę duoti papildomus pavedimus.

5. Jeigu gavėjas pavedė išduoti krovinį kitam asmeniui, tas asmuo neturi teisės pavesti atsiimti krovinį tretiesiems asmenims.

6. Krovinio siuntėjo ir gavėjo papildomi pavedimai negali sudaryti sąlygų krovinių siuntai padalyti.

50 straipsnis. Papildomų pavedimų pateikimo forma

Papildomi krovinio siuntėjo ar gavėjo pavedimai geležinkelio įmonei (vežėjui) turi būti pateikiami Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nustatyta tvarka. Papildomi

pavedimai, pateikti kita forma, negu nustatyta Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse, negalioja.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1725](#), 2015-05-19, paskelbta TAR 2015-05-28, i. k. 2015-08225

51 straipsnis. Atsisakymas atlikti papildomus pavedimus

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) gali atsisakyti atlikti papildomus pavedimus, jei:
 - 1) pavedimas pavėluotai pasiekia geležinkelio stotį, privalančią jį atlikti;
 - 2) pavedimas prieštarauja geležinkelių transporto teisės aktams arba jį atliekant sutriktų normali geležinkelių transporto veikla;
 - 3) pavedimas prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams;
 - 4) krovinio vertė mažesnė už visas krovinio vežimo iki naujos galinės geležinkelio stoties išlaidas, išskyrus atvejus, kai krovinio siuntėjas arba gavėjas apmoka šias išlaidas ar garantuoja jų apmokėjimą;
 - 5) dar neįvykdytas ir neatšauktas anksčiau gautas siuntėjo (gavėjo) papildomas pavedimas.
2. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) negali įvykdyti papildomų siuntėjo ar gavėjo pavedimų, ji apie tai praneša pavedimą davusiam asmeniui.

52 straipsnis. Kliūtys vežimo metu

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) apie kliūtis vežimo metu praneša krovinio siuntėjui arba gavėjui ir pareikalauja iš jų papildomų nurodymų.
2. Siuntėjas (gavėjas), gavęs pranešimą apie kliūtis vežimo metu ir jų priežastis, savo nurodymus dėl gavėjo ar galinės geležinkelio stoties keitimo privalo įrašyti į važtaraštį kartu su geležinkelio įmone (vežėju) arba įgalinti tai padaryti geležinkelio įmonę (vežėją).
3. Jeigu siuntėjas (gavėjas), gavęs pranešimą apie kliūtis vežimo metu, per geležinkelio įmonės (vežėjo) nurodytą terminą krovinį sulaikiusiai geležinkelio stočiai nepateikia nurodymų, kuriuos galima atlikti, geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinį veža tinkamiausiu maršrutu. Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) laikosi pristatymo terminų, atitinkančių faktišką vežimo kelią, ir turi teisę imti atlyginimą už faktišką vežimo kelią bei vagonų naudojimą.
4. Jeigu kliūtys atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) kaltės, papildomos išlaidos, susijusios su krovinio pristatymu, tenka įmonei (vežėjui). Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) už vežimo termino praleidimą neatleidžiama nuo atsakomybės, numatytos šio Kodekso 59 straipsnyje.
5. Jei vežimo metu atsiradusi kliūtis pašalinama, kol negauti siuntėjo nurodymai, krovinytis siunčiamas į galinę geležinkelio stotį ir apie tai pranešama krovinio siuntėjui.

53 straipsnis. Pranešimas apie krovinio pristatymą

Geležinkelio įmonė (vežėjas) Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių arba geležinkelio įmonės (vežėjo) ir siuntėjo (gavėjo) sutartyje nustatyta tvarka privalo pranešti gavėjui apie jo vardu gautą krovinį. Krovinytis laikomas pristatytu nuo pranešimo gavimo momento.

54 straipsnis. Krovinio išdavimas

1. Galinėje geležinkelio stotyje (paskirties punkte) geležinkelio įmonė (vežėjas) privalo gavėjui išduoti važtaraštį ir krovinį. Siuntėjas (gavėjas) sumoka nustatytą krovinio vežimo užmokestį bei užmokestį už geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas kitas paslaugas prieš gaudamas važtaraštį ir krovinį, jeigu krovinio vežimo sutartis nenustato kitaip.
2. Gavėjas yra atsakingas už tai, kad geležinkelio įmonės (vežėjo) galinėje geležinkelio stotyje išduoti kroviniai įstatymų nustatytais atvejais būtų pristatyti tikrinti į tam įgaliotos valstybės institucijos nurodytą vietą per nustatytą laiką su nepažeistomis transporto priemonių plombomis ir išoriniais paviršiais, taip pat tvarkingomis krovimo vienetų plombomis ir (arba) identifikavimo ženklais.
3. Geležinkelio įmonė (vežėjas), galinėje geležinkelio stotyje (paskirties punkte) išduodama krovinį, privalo patikrinti krovinio svorį, kiekį (vienetų skaičių) ir būklę, jeigu:
 - 1) krovinytis atvežtas netvarkingu vagonu, taip pat vagonu su pažeistomis ar ne pradinės geležinkelio stoties plombomis;

2) krovinsys atvežtas neplombuotais vagonais su matomais trūkumo, gedimo ar sužalojimo požymiais;

3) nesilaikyta greitai gendančių krovinių pristatymo terminų ar temperatūros režimo vagonuose refrižeratoriuose;

4) krovinių iškrovė geležinkelio įmonė (vežėjas).

4. Krovinio gavėjas šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais gali atsisakyti priimti krovinių, kol nebus patenkintas jo reikalavimas krovinių patikrinti.

5. Gavėjas krovinio gavimą patvirtina Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1725](#), 2015-05-19, paskelbta TAR 2015-05-28, i. k. 2015-08225

6. Kroviniai išduodami Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

55 straipsnis. Padariniai, jeigu laiku neatsiimamas krovinsys

1. Jeigu krovinio gavėjas, gavęs pranešimą apie krovinio pristatymą, laiku neatsiima krovinio, jis moka geležinkelio įmonės (vežėjo) nustatytą atlyginimą už krovinio saugojimą (laikymą) ir vagonų naudojimą Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklėse nustatyta tvarka.

2. Jeigu krovinio gavėjas per 10 darbo dienų nuo pranešimo apie jo vardu gautą krovinį jo neatsiima ir neduoda pavedimų geležinkelio įmonei (vežėjui) ar nesudaro sutarties dėl krovinio saugojimo, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę gavėjo sąskaita iškrauti krovinį ir jį saugoti.

3. Jeigu krovinio gavėjo nerandama, geležinkelio įmonė (vežėjas) apie tai praneša siuntėjui. Per 10 darbo dienų negavusi atsakymo iš siuntėjo, geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinį saugo Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklių nustatyta tvarka.

4. Krovinių iškrovimo tvarką ir saugojimo laiką nustato Krovinių vežimo geležinkelių transportu taisyklės.

5. Jeigu per krovinio saugojimo laiką krovinsys neatsiimamas, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi teisę jį realizuoti Vyriausybės nustatyta tvarka. Gautas lėšas, atskaičius geležinkelio įmonei (vežėjui) priklausančią užmokestį, geležinkelio įmonė (vežėjas), krovinio siuntėjui (gavėjui) pareiškus pretenziją, perveda krovinio siuntėjui (gavėjui). Jeigu krovinio siuntėjas (gavėjas) pretenzijos nepareiškia, gautos lėšos, atskaičius geležinkelio įmonei (vežėjui) priklausančią užmokestį, pervedamos į valstybės biudžetą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

GELEŽINKELIO ĮMONĖS (VEŽĖJO), KELEIVIŲ, KROVINIŲ SIUNTĖJŲ IR GAVĖJŲ ATSAKOMYBĖ

56 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų atsakomybės atsiradimo pagrindai

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas), keleiviai, krovinių siuntėjai ir gavėjai atsako už keleivių ir bagažo, krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutarčių pažeidimą.

2. Geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų susitarimai dėl šiame Kodekse nustatytos atsakomybės tvarkos ir dydžio pakeitimo negalioja.

57 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą

Geležinkelio įmonė (vežėjas) visiškai atsako už priimto vežti krovinio ir bagažo praradimą, trūkumą ir sužalojimą nuo jų priėmimo vežti iki atidavimo gavėjui arba perdavimo nustatyta tvarka kitam jo įgaliotam asmeniui, jeigu neįrodo, kad krovinio ar bagažo praradimas, trūkumas ar sužalojimas kilo ne dėl jos kaltės.

58 straipsnis. Atvejai, kai geležinkelio įmonė (vežėjas) neatsako už krovinio ir bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą

Geležinkelio įmonė (vežėjas) neatsako už krovinio praradimą, trūkumą ar sužalojimą, jeigu:

- 1) tai įvyko dėl krovinio siuntėjo (gavėjo) kaltės;
- 2) tai įvyko dėl natūralių vežamo krovinio ar bagažo savybių;
- 3) tai įvyko dėl taros ar įpakavimo trūkumų, kurių nebuvo galima pastebėti priimant krovinį ar bagažą vežti, jei nėra taros ar įpakavimo sužalojimo požymių;
- 4) krovinio ar bagažo trūkumas neviršija šio Kodekso 44 straipsnio 2 dalyje numatytų nuostolių (natūralaus sumažėjimo), svarstyklių arba krovinio svėrimo tikslumo normų ir krovins ar bagažas atvežtas techniškai tvarkingu vagonu (konteineriu) su nepažeistomis siuntėjo plombomis;
- 5) krovins pateiktas gavėjui su nepažeistomis siuntėjo plombomis;
- 6) krovins atvežtas tvarkingais atviraissiais vagonais, jis nebuvo pakeliui perkrautas, nepažeistas apsauginis ženklinsimas, krovins yra tvarkingai sutvirtintas;
- 7) krovins atvežtas lydimas siuntėjo ar gavėjo palydovo;
- 8) tai įvyko dėl nenugalimos jėgos.

59 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybės už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą dydis

1. Už žalą, padarytą vežant krovinį ar bagažą, geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako:
 - 1) krovinį ar bagažą praradus arba esant jo trūkumui – prarasto arba trūkstamo krovinio ar bagažo vertės dydžiu;
 - 2) krovinį ar bagažą sužalojus – sumos, kuria sumažėjo jo vertė, dydžiu;
 - 3) praradus krovinį ar bagažą, kurio vertė nurodyta perduodant vežti, – nurodytosios krovinio ar bagažo vertės dydžiu. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) įrodo, kad tikroji krovinio ar bagažo vertė yra mažesnė už nurodytąją, – tikrosios jo vertės dydžiu.
2. Jeigu dėl sužalojimo, už kurį geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako, krovinio ar bagažo kokybė pasikeitė tiek, kad jo nebegalima naudoti pagal tiesioginę paskirtį, krovinio ar bagažo gavėjas turi teisę jo atsisakyti ir pareikalauti atlyginti už krovinį ar bagažą kaip už prarastą.
3. Jeigu krovins ar bagažas, už kurio praradimą ar trūkumą geležinkelio įmonė (vežėjas) sumokėjo atitinkamą atlyginimą, vėliau surandamas, geležinkelio įmonės (vežėjo) apie tokį suradimą informuotas gavėjas (siuntėjas) per vienus metus turi teisę pareikalauti, kad tas krovins ar bagažas būtų jam išduotas. Šiuo atveju jis turi grąžinti geležinkelio įmonei (vežėjui) atlyginimą, gautą už prarastą ar trūkstamą krovinį, tačiau turi teisę išreikalauti iš geležinkelio įmonės (vežėjo) prarasto ar trūkstamo krovinio vertės dydžio nuostolius, padarytus jam dėl pavėluoto krovinio ar bagažo pristatymo.

60 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už vežimo termino praleidimą

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas) atsako už krovinio ar bagažo vežimo termino, nustatyto vežimo sutartyje, praleidimą, jeigu neįrodo, kad terminas praleistas ne dėl jos kaltės.
2. Geležinkelio įmonė (vežėjas), pavėluotai pristačiusi krovinį ar bagažą, atlygina padarytus nuostolius.

61 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už prarastus ar sužalotus krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą

1. Geležinkelio įmonė (vežėjas), praradusi krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, šio siuntėjo (gavėjo) reikalavimu privalo perduoti jo nuosavybėn savo riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą. Jeigu tokių riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos geležinkelio įmonė (vežėjas) neturi, ji krovinio siuntėjui (gavėjui) atlygina prarastų riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos vertės dydžio nuostolius, jei šalys nesusitaria kitaip.
2. Geležinkelio įmonė (vežėjas), sugadinusi krovinio siuntėjo (gavėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, turi juos suremontuoti.
3. Geležinkelio įmonės (vežėjo) sugadintus riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą gali susiremontuoti krovinio siuntėjas (gavėjas). Šiuo atveju geležinkelio įmonė (vežėjas) krovinio siuntėjui (gavėjui) atlygina remonto išlaidas.

62 straipsnis. Geležinkelio įmonės (vežėjo) atsakomybė už riedmenų, konteinerių ir specialiosios įrangos kroviniams tvirtinti nepateikimą

Geležinkelio įmonė (vežėjas), dėl savo kaltės krovinio vežimo arba vežimo organizavimo sutartyje nustatytu laiku krovinio siuntėjui nepateikusi riedmenų, konteinerių ir specialiosios įrangos kroviniams tvirtinti, atsako krovinio vežimo arba vežimo organizavimo sutartyje nustatyta tvarka. Tai neatleidžia geležinkelio įmonės (vežėjo) nuo pareigos pateikti riedmenis, konteinerius ir specialiąją įrangą kroviniams tvirtinti, jei šalys nesusitaria kitaip.

63 straipsnis. Keleivių, krovinių siuntėjų ir gavėjų atsakomybė

Keleiviai, krovinių siuntėjai ir gavėjai Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti žalą, padarytą dėl jų kaltės geležinkelio įmonei (vežėjui) arba kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims.

64 straipsnis. Keleivių, krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė už netikslų, klaidingų, taip pat ne visų reikalingų duomenų pateikimą vežimo dokumentuose

Keleiviai, krovinių siuntėjai (gavėjai), vežimo dokumentuose pateikę netikslus, klaidingus, taip pat ne visus reikalingus duomenis, atlygina geležinkelio įmonei (vežėjui) dėl to atsiradusius nuostolius.

65 straipsnis. Krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė už prarastus ar sugadintus geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą

1. Krovinių siuntėjai (gavėjai), praradę geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, atlygina geležinkelio įmonei (vežėjui) prarastų riedmenų, konteinerių ar specialiosios krovinių tvirtinimo įrangos vertės dydžio nuostolius, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

2. Krovinių siuntėjai (gavėjai), sugadinę geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą, turi juos suremontuoti.

3. Krovinių siuntėjų (gavėjų) sužalotus riedmenis, konteinerius ar specialiąją krovinių tvirtinimo įrangą gali susiremontuoti ir geležinkelio įmonė (vežėjas). Šiuo atveju siuntėjas (gavėjas) geležinkelio įmonei (vežėjui) atlygina remonto išlaidas.

66 straipsnis. Krovinių siuntėjų (gavėjų) atsakomybė, jeigu už vežimą, naudojimąsi geležinkelio įmonės (vežėjo) riedmenimis, konteineriais ar specialiąja įranga atsiskaito ne laiku

Krovinių siuntėjai (gavėjai), per nustatytą laiką neatsiskaitę už vežimą ir su tuo susijusias paslaugas, naudojimąsi geležinkelių riedmenimis, konteineriais ar specialiąja įranga, moka geležinkelio įmonei (vežėjui) krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutartyje nustatyto dydžio delspinigius. Delspinigiai skaičiuojami nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną.

67 straipsnis. Pretenzijos ir ieškiniai dėl vežimo

1. Ieškiniai dėl reikalavimų, kylančių iš vežimo sutarties, pareiškiami teismui, jeigu šalių sutartis nenustato kitaip. Ieškovas iki ieškinio pareiškimo gali pateikti pretenziją geležinkelio įmonei (vežėjui). Pretenzija turi būti išnagrinėta per 3 mėnesius nuo jos pateikimo geležinkelio įmonei (vežėjui) dienos.

2. Ieškiniai dėl reikalavimų, atsirandančių iš vežimo sutarties, gali būti pareiškiami per vienus metus nuo dienos, kurią ieškovas sužinojo ar turėjo sužinoti apie savo teisių pažeidimą. Pretenzijos pareiškimas pratęsia ieškinio senaties terminą 3 mėnesiams.

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 1 tomas, p. 341) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/58/EB (OL 2007 L 315, p. 44).

2. 1995 m. birželio 19 d. Tarybos direktyva 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 2 tomas, p. 258) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 227).

3. 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 5 tomas, p. 404) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/58/EB (OL 2007 L 315, p. 44).

4. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 227) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/110/EB (OL 2008 L 345, p. 62).

5. 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinant Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL 2007 L 315, p. 1).

6. 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL 2007 L 315, p. 14).

TAR pastaba. Vežant keleivius vietinio susisiekimo maršrutais, Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių, 13, 21, 22, 23, 24 straipsnių nuostatos netaikomos iki 2019 m. gruodžio 3 d. Teikiant keleivių vežimo geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais paslaugas, kai didelė dalis šių paslaugų, įskaitant bent vieną sustojimą geležinkelio stotyje pagal tvarkaraštį, suteikiama už Europos Sąjungos valstybės narės ribų, Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 nuostatos netaikomos iki 2019 m. gruodžio 3 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1622](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06523

7. 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo (OL 2010 L 276, p. 22) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1316/2013 (OL 2013 L 348, p. 129).

Papildyta punktu:

Nr. [XII-1604](#), 2015-04-09, paskelbta TAR 2015-04-15, i. k. 2015-05813

Priedo pakeitimai:

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, Žin., 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-653](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. [72-2672](#) (2006-06-28)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR TAIKymo ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO, GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 28, 30, 48 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 30(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1595](#), 2011-09-22, Žin., 2011, Nr. [121-5703](#) (2011-10-08)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 1, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 16, 23, 24, 25, 29, 33 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO, KODEKSO PAPILDYMO 4(1), 25(1), 33(1) STRAIPSNIAIS IR 8, 27 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 18 straipsnyje išdėstytas Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 33¹ straipsnis galioja iki 2014 m. gruodžio 3 d.

Vežant keleivius vietinio susisiekimo maršrutais, Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių, 13, 21, 22, 23, 24 straipsnių nuostatos yra taikomos nuo 2014 m. gruodžio 3 d.

Teikiant keleivių vežimo geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais paslaugas, kai didelė dalis šių paslaugų, įskaitant bent vieną sustojimą geležinkelio stotyje pagal tvarkaraštį, suteikiama už Europos Sąjungos valstybės narės ribų, Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 taikomas nuo 2014 m. gruodžio 3 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1596](#), 2011-09-22, Žin., 2011, Nr. [121-5704](#) (2011-10-08)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR TAIKymo ĮSTATYMO 2 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-235](#), 2013-04-18, Žin., 2013, Nr. [46-2242](#) (2013-05-07)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 7, 10, 11, 13, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO, 6, 30, 30(1) STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS IR KODEKSO PAPILDYMO 10(1), 23(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 20 straipsnį, įsigalioja 2013 m. liepos 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-236](#), 2013-04-18, Žin., 2013, Nr. [46-2243](#) (2013-05-07)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR TAIKymo ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 4(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2013 m. liepos 1 d.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-236](#), 2013-04-18, Žin., 2013, Nr. 46-2243 (2013-05-07), i. k. 1131010ISTA0XII-236

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir taikymo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo ir papildymo 4-1 straipsniu įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1555](#), 2015-03-19, paskelbta TAR 2015-03-23, i. k. 2015-04088

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 10-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1604](#), 2015-04-09, paskelbta TAR 2015-04-15, i. k. 2015-05813

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 29 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1622](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06523

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 16, 23, 24, 25, 29, 33 straipsnių, priedo pakeitimo ir papildymo, Kodekso papildymo 4-1, 25-1, 33-1 straipsniais ir 8, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XI-1595 20 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1623](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-30, i. k. 2015-06524

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso papildymo 33-1 straipsniu įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1725](#), 2015-05-19, paskelbta TAR 2015-05-28, i. k. 2015-08225

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 10, 10-1, 11, 19, 21, 22, 23-1, 31, 37, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymas